

1875 – Este angajată ca pedagog la o școală de fete din Zürich, unde va rămâne până în 1892.

1878 – Publică prima sa carte pentru copii, *Heimatlos*, un volum de povestiri, pe a cărui copertă apare, pentru prima dată, mențiunea „O poveste pentru copii, dar și pentru cei care iubesc copiii”, care va însoți, de acum încolo, o bună parte dintre edițiile cărților sale.

1879 – Cu puțin timp înainte de Crăciun, publică la o editură germană *Heidis Lehr- und Wanderjahre* („Anii de pribegie și de învățătură ai lui Heidi”), prima parte a romanului care îi va aduce recunoaștere internațională. Cartea are un succes extraordinar, asigurându-i nu numai un loc de cinste în istoria literaturii, ci și o bătrânețe liniștită, fără griji.

1881 – Publică a doua parte din *Heidi*, *Heidi kann brauchen, was sie gelernt hat* („Heidi folosește tot ceea ce a învățat”), care se bucură de același succes. Reunind ambele texte, *Heidi* va fi tradusă, de-a lungul timpului, în peste cincizeci de limbi și va cunoaște numeroase ecranizări.

1884 – Bolnav de tuberculoză, se stinge din viață fiul său, urmat, la scurt timp, de soțul ei, în iarna aceleiași an.

1885 – Profund afectată de moartea celor doi, Johanna Spyri se mută într-o altă casă în Zürich, unde va trăi până la sfârșitul vieții, ani pe care și-i va petrece scriind și călătorind foarte mult.

1901 – Este diagnosticată cu cancer și moare la scurt timp, fiind înmormântată la cimitirul Sihlfeld din Zürich.

1

La deal, spre cabana Unchiului Alp

Un drumeag străbate cochetul sătuc Maienfeld de la un capăt la celălalt. Șerpuiește de-a lungul câmpiei înverzite, până la poalele munților care se înalță amenințător deasupra văii. Când cărarea începe să urce, chiar înainte s-o ia drept spre pășunile alpine, se simte un parfum de garigă, iarbă deasă și plante ce cresc pe creste.

Pe cărăriua aceasta se zărea o tânără înaltă și voinică. Ținea de mână o copilă care, cu toată pielea ei măslinie, avea obraji roșii ca focul. Dar nu era de mirare, de vreme ce, într-o dimineață frumoasă și caldă de iunie ca aceea, fetița era îmbrăcată de parcă ar fi avut de înfruntat o iarnă aspră. Purta două sau trei rochițe, peste care era înnodat un șal mare, roșu, ceea ce dădea micuței siluete un

aer cât se poate de caraghios. De altfel, cu încălțările ei greoaie, de munte, să urce cărăruia se dovedea cel mai greu lucru din lume.

Când ajunseră la Dörfli, sătucul de munte unde copilărise tânăra, mergeau deja de vreun ceas. La trecerea lor, uși și ferestre se deschiseră, câteva capete se ițiră și le salutară pe cele două drumețe. Cu toate astea, ele nu făcură niciun popas, mulțumindu-se să răspundă la saluturi și să străbată în liniște cătunul. Pe când lăsau în urmă ultimele case, o voce ascuțită răsună în spate:

– Așteaptă, Dete! Dacă urci la pășune, vin cu tine!

Tânăra se opri. Fetița profită de răgaz ca să-și tragă mâna și se așeză pe pământ.

– Ești obosită, Heidi? întrebă tânăra.

– Nu, dar mi-e cald, răspunse fetița.

– Ajungem cât ai clipi. Încă un strop de efort și, dacă ne grăbim, într-o oră vom fi la unchiul.

Tânăra care o strigase pe Dete avea un aer foarte plăcut. Se îndreptă spre cele două drumețe. Fetița se ridicase și ea și mergea legănându-se cu pași mărunți în urma celor două prietene care discutau cu foc despre locuitorii cătunului și ai satelor din jur.

– Unde-o duci pe copilă, Dete? întrebă cea care abia li se alăturase. Nu e fetița surorii tale care a murit?

– Chiar ea, răspunse Dete. O duc la unchiul, sus, pe pășune. Acolo o să stea.

– Cum? Vrei s-o lași pe micuță Unchiului Alp? Ți-ai pierdut mințile? Cum să faci una ca asta? Bătrânul o să te gonească, mai mult ca sigur!

– N-are niciun drept să facă asta. Până la urmă e bunicul ei. Trebuie să facă ceva. Până acum am ținut copila la mine. Și, ție pot să-ți spun, Bärbel, mi s-a oferit o slujbă la care nici n-am visat. Un noroc pe care nu pot să-l las să-mi scape. Începând de astăzi, e rândul bunicului să se ocupe de Heidi.

– Dacă ar fi ca toată lumea, asta ar face, ripostă iute Bärbel. Dar îl știi pe bătrân! Cum o să se descurce el cu o copilă? E atât de micuță! Niciodată n-o să stea cu el. Și, până la urmă, tu unde te duci?

– La Frankfurt, explică Dete. Este o ocazie rară. Mă duc la niște persoane care au fost anul trecut la tratament. Lucram în hotelul în care se cazaseră și mă ocupam de camera lor. Încă de anul trecut ar fi vrut să mă ia cu ei. Numai că nu puteam. Din cauza micuței. Dar s-au întors anul acesta, și de data asta chiar am de gând să plec cu ei. Cum te vād și cum mă vezi!

– N-aș vrea să fiu în locul copilei, strigă Bärbel, ridicând brațele spre cer. Nimeni din sat n-are habar ce meșterește bătrânul acolo, sus... Nu vorbește cu

nimeni! De ani întregi n-a mai fost la biserică, iar când coboară de pe munte e înarmat cu un ciomag zdravăn, așa că oamenilor li se face frică și fug din calea lui. Cu sprâncenele lui groase și barba mare, ai zice că e o bufniță bătrână. Îți spun eu, nu ți-ar plăcea să dai nas în nas cu el la o cotitură!

– Și, ce-i cu asta? se încăpățână Dete. El e bun-
cul micuței și trebuie să aibă grijă de ea. Crede-mă,
n-o să-i facă niciun rău, altfel o să plătească scump!

– Grozav mi-ar plăcea să știu ce are pe conști-
ință bătrânul de rămâne mereu singur, acolo sus,
pe pășune, departe de toți, și are privirea aia atât de
însălmântătoare, spuse Bärbel curioasă. Ah, dacă
ai ști ce se vorbește despre el! Ia zi-mi, Dete, tu știi
ceva? Trebuie să-ți fi povestit sora ta. Nu-i așa?

– Sigur! Dar n-o să vorbesc despre asta. Dacă ar
afla vreodată, aș avea necazuri.

Cu toate astea, tânăra și-ar fi dorit foarte mult
să știe mai multe! De ce se purta unchiul așa și se
încăpățâna să trăiască departe de toți, acolo sus,
pe pajiște? De ce locuitorii satului vorbeau întot-
deauna despre el în șoaptă? Dar, mai mult decât
orice, Bärbel ar fi vrut să știe de ce era poreclit
„Unchiul Alp“. Nu putea fi unchiul tuturor locui-
torilor satului, asta era imposibil!

Nu era prea multă vreme de când Bärbel locuia
în Dörfli. Așa că nu cunoștea încă toată istoria
satului și a locuitorilor lui. Spre deosebire de ea,
buna sa prietenă, Dete, era născută aici și tot aici
trăise până la moartea mamei sale, petrecută în
urmă cu un an. Atunci plecase în vale, unde găsisese
slujba de cameristă la Grand Hotel. Așa că Bärbel
își luă de braț amica și îi spuse cu glas mios:

– Tu știi bine ce este adevărat și ce nu. Ești la
curent cu totul, nu-i așa? Spune-mi ce știi! Doar
un pic. Vorbește-mi despre bătrân! Întotdeauna
i-a însălmântat pe toți? Întotdeauna a fost atât de
detestat de oameni?

– Nu știu dacă e de mult așa... răspunse Dete.
Nu am decât douăzeci și șase de ani, iar el are cel
puțin șaptezeci. Dacă promiți să nu spui nimănui,
ți-aș putea povesti ce știu.

– Ce părere ai, Dete?! Știi să păstrez un secret
când este important. Povestește-mi totul! N-o
să-ți pară rău.

– Numai dacă îmi promiți că nu sufli o vorbă.

Dete se asigură că fetița nu era prea aproape
ca să audă ce urma să spună. Dar copila era deja
departe, atât de mult răiseră cele două prietene
pasul în timp ce discutau. Se opriră și o căutară cu
privirea pe Heidi în depărtare.

– Gata, o văd! anunță Bärbel. Uită-te bine, acolo sus, spuse ea, arătând pajiștea cu degetul. Urcă spre vârf cu Peter păstorul și caprele lui. E în siguranță. Vezi, nu e niciun pericol, poți să-mi spui toată povestea!

– Cândva, bătrânul era bogat. Foarte bogat chiar! Avea una dintre cele mai îndestulate ferme din vale. Era fiul cel mare al familiei și nu avea decât un frate mai mic. Dar unchiul își trecea zilele jucând jocuri de noroc, bântuind prin sate și învârtindu-se printre indivizi dubioși. A pierdut la jocuri toată ferma și, când au aflat părinții, au murit de supărare! Până la urmă, unchiul a dispărut. Se povestea că se înrolase în armată. Timp de vreo cincisprezece ani, nimeni n-a știut nimic despre el. Apoi, într-o bună zi, s-a întors. Și, imaginează-ți, avea cu el un băiețel, pe nume Tobias. A încercat să-l încredințeze familiei, dar nimeni n-a vrut să-i de o mână de ajutor.

– Bine i-au făcut! trânti Bärbel.

– Atunci a jurat să nu mai pună piciorul în vale și s-a retras aici, la Dörfli, împreună cu copilul. Mai târziu, Tobias s-a făcut dulgher. Se simțea bine la Dörfli, unde toată lumea îl aprecia. Dar pe bătrân nu-l înghițea nimeni. Se povesteau o grămadă de lucruri despre el! Chiar și că ar fi ucis

niște oameni într-o încăierare! Ți dai seama? Și cum majoritatea oamenilor de aici fac parte din familia tatălui meu, toți îi spun „Unchiul Alp“.

– Și Tobias, cu el ce s-a întâmplat?

– La început, Tobias a fost fericit. Se căsătorise cu sora mea, Adelaide, și alcătuiau o pereche foarte frumoasă. Dar când a murit, doi ani mai târziu, sora mea a căzut la pat. Din cauza sănătății șubrede, a murit și ea în câteva săptămâni. Acela a fost momentul când sătenii au început să spună că era vina bătrânului, din cauza vieții lui desfrânate. Până și preotul a urcat să-l vadă și să-i spună să se pocăiască. Dar asta l-a făcut și mai nesuferit, și mai furios. Nu mai scotea o vorbă. Și toată lumea îl ocolea. De atunci trăiește singur, pe pășunea din munți. Eu și mama am luat-o pe fetița lui Adelaide, care avea doar un an. La moartea mamei, am fost nevoită să cobor în vale, ca să lucrez la Grand Hotel. Apoi, la începutul primăverii, soții din Frankfurt pentru care lucrasem cu un an în urmă s-au întors și mi-au propus să plec cu ei. Măine pornim la drum. Și, crede-mă, e o slujbă foarte bună! Iată, acum știi tot.

– Și vrei să-i încredințezi fetița bufnițoiului bătrân? E chiar uimitor, să știi, spuse Bärbel, pe un ton plin de reproș. Dar acum te las, aproape am ajuns. Mă duc să o văd pe bunica lui Peter păstorul. La revedere, Dete, și mult noroc!

Dete îi întinse mâna prietenei sale și o privi cum ajunge la cabana mică, aflată nu departe, ascunsă într-o scobitură a muntelui. Acolo locuia Peter păstorul care, în fiecare dimineață, cobora să ia caprele din Dörfli și le ducea să pască iarba deasă de pe pășune. La căderea serii, cobora din nou cu animalele în sat, iar copiii veneau după ele. Era, de altfel, singurul moment când Peter se putea distra cu tovarăși de vârsta lui, căci restul timpului și-l petrecea cu caprele. Cum pleca foarte devreme dimineața și se întorcea foarte târziu seara, nu stătea cu mama și bunica lui decât atât cât mânca o bucată de pâine cu un pahar cu lapte. Apoi se ducea la culcare și dormea neîntors.

Dete își petrecu zece minute bune privind în toate direcțiile, încercând să-i zărească pe cei doi copii și caprele. Cum nu văzu pe nimeni, urcă ceva mai sus, într-un loc de unde putea cuprinde cu privirea toată pășunea. Copiii făcuseră un ocol mare, căci Peter știa unde se găsea iarba mai grasă pentru capre.

La început, lui Heidi îi fusese destul de greu să se țină după el, copleșită de căldura verii și înfoclită cu toate hainele acelea. Nu spunea nimic, mulțumindu-se să-l privească pe băiețelul care zburda ca un ied, cu picioarele goale și îmbrăcat doar cu niște pantaloni scurți. Cât despre capre, picioarele lor

subțiri le ajutau să sară grațioase printre pietrele și stâncile de pe pășune. Apoi, dintr-odată, Heidi se așezase pe pământ și se descotorosise în grabă de încălțări și de ciorapi, apoi se ridicase în picioare ca să-și scoată șalul gros și rochiile. Cât ai bate din palme, Heidi rămăsese într-o cămășuță scurtă. Se simțea foarte bine în noua ținută, mai ușoară și mai potrivită pentru a alerga pe pășune. După ce își împăturise cu grijă hainele, Heidi îl prinsese din urmă pe Peter și pornise la drum alături de el cu atâta vioiciune, de parcă ar fi crescut și ea acolo. Văzându-și tovarășa atât de sumar îmbrăcată, Peter nu-și putuse stăpâni un hohot de râs. Heidi, foarte fericită să se simtă din nou în largul ei, începuse să-l întrebe de vorbă. Curioasă, voia să știe totul despre capre și pășune! Și așa se întâlniră cei doi copii cu mătușa Dete.

– Heidi! Ce-ai făcut cu hainele? Unde îți sunt rochiile, șalul și pantofii cei noi?

– Toate sunt acolo, jos, răspunse fetița cu îndrăzneală.

– Toantă mică ce ești! o certă mătușa Dete. Ce te-a apucat? Ți-ai pierdut mințile?

– Nu mai aveam nevoie de ele, ripostă micuța.

– Ah! Nu ai pic de minte! se văicări mătușa. Și acum cine o să se ducă după ele? E de mers o gramadă înapoi! Du-te, Peter! Trage o fugă până acolo

și adu-mi lucrurile înapoi, nu sta să te uiți ca prostul la mine!

Peter o șterse în grabă, iar la întoarcere, mătușa îi dădu o monedă care îl făcu pe băiat să se simtă în al nouălea cer. Nu mai avusese până atunci vreodată o asemenea comoară!

— N-ai vrea să cari toate astea și să ne însoțești? mai spuse mătușa. Oricum, e în drumul tău.

Peter se învoi și grupul porni la drum, printre caprele care săreau pe stânci. După vreo trei sferturi de ceas, ajunseră în cele din urmă la casa unchiului. Cocoțată pe un colț de stâncă, în bătaia tuturor vânturilor, dar scăldată până și de cea mai mică rază de soare, cabana se înălța deasupra văii. Trei brazi uriași și minunați crescuseră chiar în spatele ei, apoi coasta se întindea spre înălțimi, unde, puțin câte puțin, iarba grasă și stufoasă lăsa locul stâncilor și pietrelor.

Bătrânul meșterise o bancă pe care o fixase zdravăn de cabană, în partea dinspre vale. Cu amândouă mâinile sprijinite pe genunchi, își fuma pipa privind cum se apropiau copiii, caprele și mătușa Dete. Heidi, care ajunsese prima, se duse direct spre el, îi întinse mâna și spuse:

— Bună ziua, bunicule!

— Ce vrei să spui? întrebă bătrânul cu o voce dură.

Apoi luă mâna copilei, fixând-o cu ochi pătrunzători. Heidi îi susținu privirea fără să clipească. Cu barba lui lungă și sprâncenele groase, bunicul o fascina! Între timp, ajunseseră și mătușa Dete, și Peter, care stătea locului fără să scoată o vorbă, privind scena.

— Bună ziua, unchiule, spuse mătușa Dete. Ea e fetița lui Tobias și a lui Adelaide. Cum n-ai văzut-o în toți anii ăștia, cu siguranță n-ai cum s-o recunoști. O să rămână la dumneata.

— Cum? Copilul o să rămână la mine? întrebă bătrânul, ursuz. Apoi se întoarse spre Peter. Tu poți să pleci. Și ia și caprele mele!

Peter se supuse și dispăru imediat. Privirea unchiului nu era foarte amabilă!

— Heidi trebuie să rămână la dumneata, repetă Dete. În toți acești patru ani eu mi-am făcut datoria, acum e rândul dumitale.

— Bine... și dacă fetița începe să se smiorcăie când n-o să mai fii aici, așa cum obișnuiesc copiii de vârsta ei, eu ce mă fac?

— Începând din acest moment, e problema dumitale, răspunse Dete. Nici mie nu mi-a spus nimeni pe vremuri cum să mă ocup de copil. Acum trebuie să plec la Frankfurt. E rândul dumitale. Dacă nu vrei, fă cu ea ce poțestești. Dar te previn: dacă i se întâmplă